

10

Sokółka, dnia 29.03.2019r

OPS.0717.213.2019

*Wzrostelica
był na
2019 - przedmiotowa
1. 1. 2019 - 2019
miejscowość 2019*

[Handwritten signature]

Burmistrz Sokółki

Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce w załączeniu przesyła sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sokółka za rok 2018 z prośbą o przedstawienie na najbliższej sesji Rady Miejskiej.

[Handwritten signature]
Dyrektor
Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Wolności 10, 25-100 Sokółka
tel. 087 741 10 10

Do wiadomości:

1. Rada Miejska w Sokółce

Urząd Gminy Sokółka
ul. Wolności 12, 14-100 Sokółka
tel. 14 62 10 00
NIP 645-107-41-15

Sprawozdanie z realizacji
Programu Przeciwdziałania
Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w
Rodzinie
w Gminie Sokółka za rok 2018

Sokółka, marzec 2019

Wprowadzenie.

Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar w Rodzinie w Gminie Sokółka na lata 2017-2021 został przyjęty uchwałą Nr LVII/333/17 Rady Miejskiej w Sokółce z dnia 10 lipca 2017r.

Podstawy prawne Programu:

- ✓ Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- ✓ Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej,
- ✓ Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ✓ Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

Ponadto Program jest zgodny z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2016-2020, Programem Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w województwie podlaskim na lata 2016-2020 oraz zbieżny z celami i kierunkami działań zawartymi w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Sokółka na lata 2017-2021.

Cel ogólny Programu:

Zwiększenie skuteczności działań w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz zmniejszenie skali zjawiska przemocy w Gminie Sokółka.

Cel jest realizowany poprzez realizację następujących celów szczegółowych:

- I. Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- II. Rozwijanie działań mających na celu pomoc ofiarom przemocy w rodzinie.
- III. Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

IV. Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Odbiorcami niniejszego Programu są:

- osoby doświadczające przemocy w rodzinie,
- osoby stosujące przemoc w rodzinie,
- mieszkańcy Gminy Sokółka, w tym osoby zagrożone przemocą w rodzinie,
- świadkowie przemocy w rodzinie,
- przedstawiciele służb, instytucji i organizacji pozarządowych – podmiotów realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Realizatorami programu są:

- Urząd Miejski w Sokółce,
- Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce,
- Zespół Interdyscyplinarny oraz Punkt Konsultacyjny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działające przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- oświata – przedszkola, szkoły, dla których organem prowadzącym jest Gmina Sokółka ,

Partnerami w realizacji działań są:

- Komenda Powiatowa Policji w Sokółce,
- Sąd Rejonowy w Sokółce,
- Gminny Punkt Pomocy Rodzinie w Sokółce ,
- Sokólski Fundusz Lokalny ,
- placówki służby zdrowia,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce.

Realizacja działań w ramach Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar w Rodzinie w Gminie Sokółka na lata 2017-2021 w 2018 roku:

I Cel szczegółowy

Rozwijanie działań profilaktycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy:

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce - w ramach rozpowszechnienia materiałów edukacyjnych rozdawał ulotki oraz broszury informacyjne na temat instytucji zajmujących się pomocą osobom dotkniętym przemocą; informacje są również umieszczone na tablicy ogłoszeń Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce; pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej udzielają wszechstronnych informacji swoim podopiecznym gdzie można uzyskać pomoc:

- Zespół Interdyscyplinarny tel. 85 711 20 64; ul. Wojska Polskiego 7
 - Punkt konsultacyjny do Spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie tel. 85 711 20 64
 - Komenda Powiatowa Policji w Sokółce ul. Białostocka 69 b Tel.85 711 02 12
 - Prokuratura Rejonowa w Sokółce ul. Piłsudskiego 7 tel. 85 722 99 60
 - Sąd Rejonowy w Sokółce, ul. Piłsudskiego 7 tel. 85 711 88 20
 - Gminny Punkt Pomocy Rodzinie ul. Plac Kościuszki 26 tel. 784 750 896
 - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie ul. Piłsudskiego 8 tel. 85 711 08 23
 - Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy Urzędzie Miejskim w Sokółce ul. Plac Kościuszki 1 tel. 85 711 09 00
 - Ośrodek Wsparcia Rodziny Sokólski Fundusz Lokalny ul. Plac Kościuszki 9 Tel. 85 711 57 00
- ✓ W ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Priorytet II : „Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doznających przemocy w rodzinie”, Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce realizował projekt

„Stop przemocy w rodzinie EDYCJA 3”. W ramach projektu w okresie od 01.07.2018r do 31.12.2018r Ośrodek prowadził Punkt Konsultacyjny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- ✓ Ośrodek Pomocy Społecznej rozpowszechnił ulotki - 1000 sztuk, oraz 10 plakatów promujących projekt, informujące o terminach przyjęć specjalistów poprzez wysłanie informacji do placówek oświatowych, instytucji ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego w Sokółce, Komendy Powiatowej Policji w Sokółce, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, Sokólskiego Funduszu Lokalnego, zawierającej zadania Punktu oraz dane kontaktowe.
- ✓ Ośrodek aktualizuje internetową bazę danych dotyczącej oferty pomocowej na stronie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce oraz lokalnych mediów.

2. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

- członkowie GKRPA uczestniczą w pracach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,

3. Oświata:

➤ Szkoła Podstawowa Nr 1 w Sokółce:

- prowadzenie zajęć w klasach wynikających z programu profilaktycznego i wychowawczego na temat przemocy i agresji: „Odpowiedzialność prawna dzieci i młodzieży”- zajęcia dla uczniów prowadzone we współpracy z KPP i KSS;
- jako rozwój form spędzania czasu wolnego sprzyjającego wzmocnieniu więzi rodzinnych: organizowanie wycieczek edukacyjno - rekreacyjnych, obozów sportowych, rajdów, zawodów sportowych;
- udzielenie informacji o miejscach w których można uzyskać pomoc (nazwa, telefon, adres, obszar pomocy) poprzez wieszanie plakatów, ulotek.

➤ **Szkoła Podstawowa z Oddziałami Integracyjnymi Nr 2 w Sokółce:**

- realizacja tematów ujętych w Szkolnym Programie Profilaktycznym dostarczających uczniom wiedzy nt. negatywnego wpływu używek na relacje interpersonalne oraz funkcjonowanie społeczne dzieci i osób dorosłych, kształtujące umiejętność radzenia sobie w sytuacjach trudnych m.in. przemocy w rodzinie,
- rozmowy indywidualne wychowawców, pedagoga i psychologa szkolnego z rodzicami uczniów nt. metod wychowania dzieci bez przemocy, informowanie rodziców oraz uczniów o instytucjach świadczących pomoc osobom doznającym przemocy,

➤ **Szkoła Podstawowa Nr 3 w Sokółce:**

- diagnozowanie zjawiska przemocy w rodzinach uczniów (rozmowy, obserwacje, wywiady, współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę)
- podejmowanie przez nauczycieli działań służących wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców - pedagogizacja w czasie zebrań z rodzicami,
- organizowanie działań profilaktycznych dotyczących profilaktyki i uzależnień i przemocy,
- prowadzenie zajęć z uczniami na temat zjawiska radzenia sobie z agresją i stresem oraz rozwiązywanie konfliktów bez użycia przemocy.

➤ **Przedszkole Nr 3:**

- opracowano kącik dla rodziców na temat praw dziecka,
- umieszczono plakat „Prawa dziecka”, na wszystkich spotkaniach omawiano temat dotyczący praw dziecka,
- informowano rodziców, gdzie mogą znaleźć pomoc, gdy w domu panuje przemoc.

➤ **Przedszkole Nr 5:**

- włączanie rodziców w proces dydaktyczno – wychowawczy dzieci m.in. organizacja zajęć otwartych dla rodziców,
- realizacja istniejących programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci: „Program edukacyjny: Mały Miś w świecie wielkiej literatury”, „Bezpieczny przedszkolak”, „Klub czytających przedszkolaków. Cała Polska czyta dzieciom”,
- realizacja projektów i programów służących zdrowemu stylowi życia: „Sprintem do maratonu”, program kulinarny „Bułka z masłem”,
- wpieranie idei wolontariatu oraz innych form aktywności sprzyjających uwrażliwieniu dzieci na potrzeby innych (zbiórka książek do szpitala, zbiórka środków czystości dla rodzinnego Domu Dziecka, przygotowanie paczek dla dzieci z Rodzinnego Domu Dziecka,
- wpieranie programów sprzyjających tolerancji wobec osób niepełnosprawnych, umożliwiających przystosowanie dzieci zdrowych do codziennego funkcjonowania z niepełnosprawnością rówieśnika: występ dzieci w Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Sokółce, „Dzień Autyzmu”, „Happening Miejski z okazji Dnia Białek Laski”

➤ **Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy im. Janusza Korczaka w Sokółce (Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Szkoła Przystosowująca do Pracy, Zasadnicza Szkoła Zawodowa Nr 3, Branżowa Szkoła I Stopnia nr 3):**

Placówka realizowała działania profilaktyczne w 2018r. Zakres tematyczny działań:

- „Dzień bezpiecznego Internetu”,
- „Dzień bez przemocy pt.: Bezpieczny w sieci”,
- zajęcia z na temat - „Edukacja seksualna – współczesne zagrożenia”

- zajęcia z psychologiem szkolnym – Trening Umiejętności Społecznych,
- zajęcia warsztatowe - „Mówimy STOP! uzależnieniom”,
- spotkanie dla nauczycieli i rodziców nt. rozpoznawania zagrożeń i zapobiegania niebezpiecznym zachowaniom dzieci i młodzieży,
- włączono się w kampanię społeczną „Powiedzmy STOP szkolnej agresji”,
- w ramach samokształcenia Zespołu wychowawczo – profilaktycznego odbyło się spotkanie na, na którym poruszano temat cyberprzemocy,
- w ramach pedagogizacji rodziców oraz samodoskonalenia nauczycieli, zrealizowano zajęcia pod hasłem: „Czy warto karać dzieci?”,
- zwiększono bezpieczeństwo uczniów na terenie szkoły i poza nią, tj. bezpieczeństwo dzieci na drodze, bezpieczeństwo uczniów podczas przerw i imprez szkolnych, uczenie zasad postępowania w sytuacjach zagrożenia: powódź, pożar, zachowanie na szkolnym korytarzu, szatni, klasie szkolnej, sali gimnastycznej, boisku szkolnym; przestrzeganie procedur postępowania w różnych sytuacjach, właściwe reagowanie na zagrożenia i niewłaściwe zachowania uczniów, stała współpraca nauczycieli z instytucjami wspierającymi pracę wychowawczą ośrodka,
- realizowano działania z zakresu profilaktyki uzależnień tj.: profilaktyka antynikotynowa, profilaktyka antyalkoholowa, profilaktyka narkomanii (w tym dopalaczy), lekomanii, uzależnienia od komputera, telefonu; rozpoznawano sytuację domowa wychowanków, kształtowano postawy asertywne, promowano życie wolne od nałogów;
- realizowano działania na rzecz propagowania zdrowego trybu życia – popularyzacja aktywnych sposobów spędzania wolnego czasu, uświadamianie o konieczności zachowania higieny i ergonomii pracy; promowano zbilansowane odżywianie połączone z regularną aktywnością; kształtowano nawyk dbania o higienę osobistą; poszerzano zainteresowania i wiedzę uczniów.

Działania profilaktyczne w szkole były realizowane przez nauczycieli, wychowawców, członków zespołu Wychowawczo – Profilaktycznego, pedagoga i psychologa szkolnego, pielęgniarki szkolne przy współpracy z Poradnią Pedagogiczno - Psychologiczną w Sokółce oraz Komendą Powiatową Policji w Sokółce

➤ **Zespół Szkół w Sokółce:**

- na zebraniach z rodzicami, na lekcjach wychowawczych, na zajęciach WOS i WDŻwR uczniowie i rodzice są informowani o zjawisku przemocy w rodzinie a także o osobach i instytucjach działających w obszarze przeciwdziałania przemocy w rodzinie (zajęcia prowadzą wychowawcy klas, pedagog szkolny, nauczyciele przedmiotu oraz przedstawiciele Policji)
- informacje na temat zjawiska przemocy w rodzinie i instytucjach pomocowych przekazywane są podczas indywidualnych rozmów z nauczycielami, rodzicami, uczniami oraz umieszczone są w gablotach na terenie szkoły, rozdawane są ulotki informacyjne przez pedagoga,
- udostępnienie informacji o godzinach pracy specjalistów w Punkcie Konsultacyjnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie działającym w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce, oraz Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie

➤ **Szkoła Podstawowa w Malawiczach Dolnych;**

- zajęcia z wychowawcą w kl. VI:

Korzyści płynące z zachowań asertywnych

- zajęcia z wychowawcą w kl. VII:

Co to jest agresja i czy potrafisz ją rozpoznać?

Dlaczego zachowuje się agresywnie?

Z agresją sobie poradzę.

- zajęcia z WDŻwR w kl. IV:

Przemoc wobec dzieci

Uwaga! Niebezpieczeństwo! – jedna z poruszanych treści na zajęciach to: instytucjonalna pomoc rodzinie

- zajęcia z WDŻwR w kl. V:

Moje prawa

Moje bezpieczeństwo

- zajęcia z WDŻwR w kl. VI:

Sytuacje trudne w rodzinie – jak je rozwiązywać? (instytucje działające na rzecz dziecka i rodziny)

- zajęcia w kl. VII:

Aspekty prawne przemocy rówieśniczej. Celem zajęć było zdefiniowanie pojęcia przemocy oraz omówienie prawnych konsekwencji jej stosowania.

- udział uczniów i rodziców w zajęciach w ramach projektu pt.: „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu”. Celem podjętych działań było stworzenie definicji autorytetu, podanie jego podstawowych cech, wyszukiwanie osób, które mogłyby te role pełnić. Spotkania dla rodziców były okazją do rozmów o postawach rodzicielskich, potrzebach dzieci, wymianie doświadczeń, ale przede wszystkim inspirowały do wprowadzenia zmian pozytywnie wpływających na relacje na linii rodzic – dziecko,

- rozmowy indywidualne z wychowankami i rodzicami na temat sytuacji rodzinnej, zaistniałych sytuacji trudnych, ankieta środowiskowa dla rodziców dzieci przychodzących do przedszkola,

- upowszechnianie wiedzy o prawach dzieci wśród wychowanków w tygodniu o tematyce „Dzieci świata”,

- pedagogizacja rodziców na zebraniu na temat: „Czas dla dziecka”,

- współpraca z instytucjami wspierającymi rodzinę, np. Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną, wskazywanie rodzicom instytucji udzielających pomocy rodzinom w razie potrzeby,
- poznawanie sposobów radzenia sobie z agresją i innymi trudnymi sytuacjami: reagowanie na różne formy agresji i przemocy, poznawanie sposobów rozwiązywania konfliktów mające na celu dbanie o rozwój emocjonalny dzieci - gry i zabawy dramowe w grupie, ćwiczenia relaksacyjne, literatura dziecięca, pogadanki na zajęciach,
- prowadzenie naboru na warsztaty wychowawcze dla rodziców „Trening kompetencji, postaw i umiejętności wychowawczych” w ramach projektu „Przedszkole szansą na lepszą przyszłość”,
- zajęcia w ramach Wiedzy o społeczeństwie na temat praw człowieka (rzecznik Praw Dziecka, Dziecięcy Telefon Zaufania),
- prowadzenie godzin wychowawczych o tematyce profilaktycznej w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w klasie IV: Sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami, Czy można uniknąć kłótni?, w klasie V: Zasady korzystania z pomocy pogotowia ratunkowego, policji i straży pożarnej, w klasie VI: Trudne sytuacje - kto ich nie doświadcza?, Jak rozwiązywać problemy?,
- udział w akcji „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu”,
- rozmowy z rodzicami w czasie zebrań- ankiety dotyczące wyboru tematyki przyszłych spotkań.

➤ **Szkoła Podstawowa w Geniuszach:**

- poinformowanie rodziców uczniów o instytucjach, ośrodkach wsparcia i osobach zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie,
- zamieszczono na tablicy ogłoszeń terminów dyżurów psychologa oraz pracowników socjalnych w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce oraz danych teleadresowych instytucji z powiatu sokólskiego,

- realizowano szkolny program wychowawczo – profilaktyczny m.in. nauka radzenia sobie z agresją, wskazywanie sposobów spędzania czasu wolnego w tym z rodziną, wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów – tematyka godzin wychowawczych, zajęcia pozalekcyjne, spotkania z pracownikami Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej w Sokółce, funkcjonariuszami Komendy Powiatowej Policji w Sokółce.

➤ **Szkoła Podstawowa w Starej Kamionce:**

- systematyczna diagnoza przemocy w rodzinach prowadzona przez wychowawców,

Realizowanie programów profilaktycznych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz programów edukacyjno – wychowawczych przeciwdziałających patologiom społecznym:

- Akademia Bezpiecznego Puchatka – udział w ogólnopolskim programie edukacyjnym,

Prowadzenie edukacji dzieci z zakresu rozwiązywania konfliktów bez użycia przemocy, radzenia sobie z agresją i stresem:

- Cykl zajęć dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu; udział w zajęciach profilaktycznych „Wyloguj się”, zajęcia nt. cyberprzemocy;

- Tydzień bezpieczeństwa - cykl zajęć podsumowujących wiedzę i umiejętności z zakresu bezpieczeństwa, reagowania na sytuacje przemocy w rodzinie, rozpoznawania sytuacji zagrożenia,

- Zajęcia oraz udział w konkursach na temat praw i obowiązków,

- Zajęcia poświęcone chorobom cywilizacyjnym (autyzm, depresja),

- Zajęcia Relaks przez ruch – sposoby rozładowania stresu,

- Udział w akcjach charytatywnych i cyklicznych spotkaniach wolontariuszy różnych szkół i przedszkoli oraz osób niepełnosprawnych „Przystanek Nadzieja”,

- Zajęcia dydaktyczne i praktyczne dotyczące bezpieczeństwa i zdrowego odżywiania, przeciwdziałania nałogom i agresji oraz udzielania pierwszej pomocy,

- Zorganizowanie na terenie szkoły dyżuru pedagoga z Poradni Pedagogiczno - Psychologicznej w S-ce - możliwość skorzystania z konsultacji,

- Zadania rodziców wobec dziecka. Pedagogizacja nt.:

Grooming – zagrożenia w sieci

Dziecko i jego rodzic wobec wyzwań II etapu edukacyjnego.

Dziecko i jego rodzic wobec wyzwań szkolnych. „Czym skorupka za młodu nasiąknie...” – rola rodziny w kształtowaniu właściwych postaw edukacyjnych i życiowych młodego człowieka.

Jak wspierać dojrzewające dziecko w gąszczu zagrożeń współczesnego świata (nałogi, media, grupy rówieśnicze...)

- Udział rodziców w 30 -godzinnych warsztatach z psychologiem „Trening kompetencji, postaw i umiejętności wychowawczych”,

- Udział rodziców i społeczności lokalnej w uroczystościach szkolnych (akademie, uroczystości, imprezy integracyjne).

➤ **Szkoła Podstawowa w Boguszach:**

- realizacja programu promocji zdrowia psychicznego pt. „Przyjaciele Zippiego”, którego celem jest kształtowanie i rozwijanie umiejętności psychospołecznych u uczniów klas I-III; program uczy jak radzić sobie ze zmianami i wyzwaniami, jak rozwiązywać konflikty i dobrze funkcjonować w swoim środowisku;

- program „Klub Bezpiecznego Puchatka” w kl.I;
- program profilaktyczny „Znajdź właściwe rozwiązanie” w kl.VI, który ma na celu m.in. kształtowanie postaw asertywnych i umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach;
- program profilaktyczny w kl. VII pt. „Mediacje rówieśnicze” – uczniowie zapoznali się z wiedzą o mediacjach i innych konstruktywnych metodach rozwiązywania konfliktów, propagowali ideę porozumiewania się bez przemocy, doskonalili umiejętności komunikacyjne, rozwijali zdolności mediacyjne i negocjacyjne, uświadomili sobie potrzebę nabycia wiedzy dotyczącej wykorzystywania technik mediacyjnych w sytuacjach problemowych oraz przypomnieli sobie zasady działania w grupie i integracji zespołu klasowego;

- realizacja zadań zawartych w programie wychowawczo- profilaktycznym szkoły:

- zajęcia z wychowawcą w kl. VI - „Prawa dziecka i prawa człowieka”,
- zajęcia z wychowawcą w kl. VII - „Jak radzić sobie z agresją?”,
- zajęcia z wychowania do życia w rodzinie „ Rodzina Akademią Dobra” – w kl.VI;
- apel z okazji Międzynarodowego Dnia Tolerancji,
- apel „Każdy ma swoje prawa”,
- przestrzeganie jasnych reguł zawartych w programie wychowawczo- profilaktycznym szkoły dotyczących zwalczania zachowań agresywnych i przemocy.

- Pedagogizacja rodziców:

- warsztaty dla rodziców w ramach realizacji ogólnopolskiej kampanii profilaktyczno – edukacyjnej „Bądźmy poszukiwaczami autorytetu”, promującej postawę autorytetu jako fundamentu relacji między dziećmi i dorosłymi,

- rodzice uczestniczący w projekcie „Przedszkole szansą na lepszą przyszłość” brali udział w 30 godzinnych warsztatach z psychologiem pt. „Trening kompetencji, postaw i umiejętności wychowawczych”. Integracja rodzin poprzez organizację przedsięwzięć umożliwiających rodzinie wspólne spędzenie wolnego czasu:
- piknik sportowy z PGE pod hasłem „Masz w sobie energię” zorganizowany w ramach realizacji projektu „Żyj z energią”,
- warsztaty świąteczne dla rodziców w kl.0 - III - wspólne z dziećmi wykonywanie ozdób bożonarodzeniowych i wielkanocnych,
- konkurs recytatorski „Rodzinne bajanie”,
- promowanie zdrowego odżywiania w ramach akcji „Śniadanie daje moc” poprzez wspólne przygotowanie posiłków,
- comiesięczne spotkania w Klubie Czytających Rodzin.

4. Sokólski Fundusz Lokalny:

- prowadzenie dwóch świetlic środowiskowych „Koniczynka” i „Stokrotka” dla dzieci z rodzin zagrożonych lub dotkniętych patologiami społecznymi w tym przemocą, w dwóch świetlicach środowiskowych prowadzone były porady psychologiczno – pedagogiczne przez psychologa i pedagoga w ramach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Porad udzielały też wychowawczynie w sytuacjach konfliktowych. Dzięki tym działaniom u 20 wychowanków, w tym i ofiar przemocy zostały rozwinięte umiejętności radzenia sobie z trudnych sytuacjach życia codziennego i rozwiązywania konfliktów, wzmocniło poczucie własnej wartości.

5. Komenda Powiatowa Policji w Sokółce:

- w ramach spotkań profilaktycznych z uczniami szkół powiatu sokólskiego, ich rodzicami i kadrami pedagogicznymi poruszano temat przemocy, odpowiedzialności karnej i informowano o możliwościach uzyskania pomocy,
- w ramach realizacji programu „poMOC, a nie przeMOC”, policjanci z Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Sokółce spotykali się z seniorami. W trakcie prelekcji omówili szczegółowo zjawisko przemocy w rodzinie, stosowanej głównie wobec osób starszych, schorowanych lub niepełnosprawnych. Celem spotkania było zwiększenie świadomości osób starszych w zakresie przemocy w rodzinie (luty 2018r),
 - podjęto współpracę ze służbą zdrowia w ramach przeszkolenia pracowników,
 - na stronie internetowej Komendy Powiatowej Policji w Sokółce cyklicznie zamieszczane są informacje na temat zjawiska przemocy w celu podniesienia świadomości społeczeństwa oraz krótkie relacje z podejmowanych inicjatyw.

6. Sąd Rejonowy w Sokółce

- na stronie internetowej Sądu jest zamieszczony baner z odnośnikiem do stron Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie; na holu budynku są gabloty z ulotkami dotyczącymi przeciwdziałania przemocy w rodzinie; kuratorzy informują również petentów o działalności Gminnego Punktu Pomocy Rodzinie znajdującego się w Sokółce ul. Plac Kościuszki 26;
- kuratorzy rozprawdzają wśród swoich podopiecznych /sprawców przemocy/ Kartę Informacyjną dla osoby stosującej przemoc w rodzinie

wydanej przy współudziale Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej.

7. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce

- kieruje raz w roku zapytania do Zespołów Interdyscyplinarnych ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie przy Ośrodkach Pomocy Społecznej, w tym do Zespołu Interdyscyplinarnego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce z prośbą o informację o ilości założonych Niebieskich Kart,
- na bieżąco umieszczane są na stronie powiatu sokólskiego informacje o kampaniach społecznych o tematyce przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- raz w roku opracowywany jest informator zawierający dane teleadresowe instytucji oraz organizacji pozarządowych świadczących pomoc osobom dotkniętym przemocą oraz osobom stosującym przemoc w rodzinie na terenie Powiatu Sokólskiego. Informator ten jest przekazywany Gminom wchodzącym w skład Powiatu Sokólskiego, Ośrodkom Pomocy Społecznej (również OPS w Sokółce), jak również innym instytucjom udzielającym wsparcia. Informator umieszczany jest na stronie internetowej www.sokolka-powiat.pl oraz w zakładce Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce a wersja papierowa dostępna jest w PCPR, w miejscu widocznym dla interesantów.

II Cel Szczegółowy

Rozwijanie działań mających na celu pomoc ofiarom przemocy w rodzinie

1. Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce

Na mocy zawartych porozumień pomiędzy Burmistrzem Sokółki a dyrektorami i kierownikami następujących instytucji: Komendą Powiatową Policji w Sokółce, Gimnazjum Nr 1 w Sokółce, NS ZOZ Poradnią Zdrowia Psychicznego w Sokółce, Sądem Rejonowym w Sokółce, Prokuraturą Rejonową w Sokółce, Fundacją „Sokólski Fundusz Lokalny”, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce, Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce, Zespołem Szkół w Sokółce został powołany na trzecią kadencję jedenastoosobowy Zespół Interdyscyplinarny.

Skład Zespołu:

- Barbara Kruchelska - Specjalista Pracy Socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce, przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Julita Puczkielewicz - Specjalista Pracy Socjalnej Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce, zastępca przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Grzegorz Poczobutt - Odlanicki - Kierownik Rewiru Dzielnicowych Wydziału Prewencji Komendy Powiatowej Policji w Sokółce, zastępca przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego,
- Adam Ancypo - Kierownik Zespołu Kuratorskiej Służby Sądowej Sądu Rejonowego w Sokółce,
- Ewa Roman - członek Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce,
- Dorota Romanowicz - pedagog w Gimnazjum Nr 1 w Sokółce,
- Wojciech Szydłowski - NS ZOZ Poradnia Zdrowia Psychicznego w Sokółce,

- Ewa Nowicka – Sztachelska – Prokurator Prokuratury Rejonowej w Sokółce,

- Maria Talarczyk – Prezes Fundacji Sokólski Fundusz Lokalny,

- Joanna Korzeniewska – Przewodnicząca Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce,

- Krystyna Możejko – Andryszczyk – pedagog Zespół Szkół w Sokółce.

Cele i zadania Zespołu Interdyscyplinarnego:

1. Pomoc osobom i rodzinom dysfunkcyjnym w przezwyciężeniu ich problemów.
2. Efektywne podejmowanie działań pomocowych i interwencyjnych niezwłocznie po uzyskaniu informacji o zaistnieniu problemu.
3. Współdziałanie z innymi podmiotami przy rozwiązywaniu problemu i przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
4. Zadania Zespołu określa art. 9b ustawy z dnia 29 lipca 2005r o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

Posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego.

W okresie sprawozdawczym od 01.01.2018r do 31.12.2018r odbyło się 4 posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego (05.03.2018r; 04.06.2018r; 03.09.2018r; 28.11.2018r). Podczas posiedzeń poruszono następujące kwestie:

- diagnozowano sytuację w poszczególnych rodzinach, omawiano możliwości udzielania odpowiedniego wsparcia rodzinie,
- przedstawiono ofertę Punktu Konsultacyjnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w ramach działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce,
- poinformowano o kontynuacji projektu „STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 3” od lipca 2018r w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie

Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” edycja 2018,

- przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego przedstawiła wnioski ze spotkania w Sądzie Rejonowym w Sokółce dotyczącego wypracowania procedury odebrania dziecka, które odbyło się w 23.11.2018r w ramach szkolenia „Jak rozpoznać dziecko, wobec którego stosowana jest przemoc?”. Szkolenie zostało zorganizowane przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych z siedzibą w Pałacu Kultury i Nauki w Warszawie.

Procedura „Niebieskie Karty”

W okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r do przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 170 formularzy „Niebieska Karta A” wszczynających procedurę „Niebieskie Karty”:

- 123 Niebieskie Karty wszczęte przez Komendę Powiatową Policji w Sokółce,
- 3 Niebieskie Karty wszczęte przez Szkołę Podstawową Nr 1 w Sokółce,
- 2 Niebieskie Karty wszczęte przez Szkołę Podstawową Nr 2 w Sokółce,
- 2 Niebieskie Karty wszczęte przez Przedszkole Nr 1 w Sokółce,
- 1 Niebieska karta wszczęta przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce,
- 4 Niebieskie Karty przesłane przez Zespoły Interdyscyplinarne z Białegostoku, Lublina oraz Suwałk,
- 35 Niebieskich Kart wszczętych przez KPP w Sokółce w rodzinach gdzie osoba, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie, dopuściła się po raz kolejny stosowania przemocy w rodzinie w trakcie działań dokonywanych przez grupę roboczą lub zespół interdyscyplinarny

W okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r zakończono 136 procedur „Niebieskie Karty” w tym :

- 32 Niebieskie Karty wszczęte w 2017r

- 104 Niebieskie Karty wszczęte w 2018r

Liczba procedur „Niebieskie Karty” kontynuowanych w 2018r
(wszczętych przed 2018r.) - 32

W 103 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło w przypadku ustania przemocy rodzinie uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W 33 przypadkach zakończenie procedury nastąpiło w przypadku rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Posiedzenia grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego

W okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r powołano 135 grup roboczych, które zajmują się rozwiązywaniem problemów związanych z występowaniem przemocy w indywidualnych przypadkach. Grupy robocze opracowują i realizują plan pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie, monitorują sytuację rodzin, w których dochodzi do przemocy, dokumentują działania podejmowane wobec tych rodzin, oraz efektów tych działań, informują przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego o efektach działań grup roboczych.

W skład grup roboczych wchodzi pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce, dzielnicowi, w których rewirze zamieszkuje dana rodzina, kuratorzy zawodowi, pedagodzy, przedstawiciele placówek oświatowych do których uczęszczają dzieci, psychologzy.

W okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r roku odbyło się 374 posiedzenia grup roboczych, średnio miesięcznie odbyło się ok. 32 posiedzeń grup roboczych.

Z uwagi na niestawiennictwo osób doznających przemocy w rodzinie jak również osób stosujących przemoc w rodzinie na posiedzenia grup roboczych, w kilku przypadkach nie wypełniono formularzy Niebieskiej Karty C oraz D.

W okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r wypełniono :

- Niebieskie karty C kobiety – 97
- Niebieskie karty C mężczyźni – 21
- Niebieskie karty D kobiety – 8
- Niebieskie karty D mężczyźni – 107

Liczba osób dotkniętych przemocą w rodzinie w okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r - 145 (kobiety – 115, mężczyźni - 30), oraz dzieci ogółem – 83. Łącznie osób dotkniętych przemocą w 2018r – 228.

Wszczęto 19 Niebieskich Kart gdzie dzieci były osobami doznającymi przemocy w rodzinie.

Liczba osób stosujących przemoc w rodzinie w okresie od 01.01.2018r do 31.12.2018r – 137 (mężczyzn - 126, kobiet – 9, dzieci - 2)

Efekty działań podjętych przez grupy robocze:

Działania grupy roboczej/ zespołu interdyscyplinarnego	Kobiety	Mężczyźni	Dzieci
Informowanie o instytucjach udzielających pomocy osobom doznającym przemocy oraz stosujących przemoc w rodzinie	94	101	21
Skierowanie wniosku do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sokółce o ustalenie konieczności leczenia odwykowego	2	13	-----
Udzielenie pomocy finansowej z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce rodzinom, w których dochodzi do przemocy domowej	LICZBA RODZIN: 50	-----	-----

Wnioski do Sądu Rejonowego w Sokółce złożone przez Zespół Interdyscyplinarny/grupę roboczą o wgląd w sytuację dziecka w rodzinie gdzie występuje przemoc	Liczba rodzin: 3	-----	-----
Zmotywowanie i podjęcie leczenia u lekarza specjalisty: psychiatra, psycholog	16	21	6
Wnioski złożone do Prokuratury Rejonowej w Sokółce przez Zespół Interdyscyplinarny o wszczęcie postępowania z art. 207 k.k.	Ogółem: 1	-----	-----
Liczba dzieci odebranych z rodziny przez pracownika socjalnego wykonującego obowiązki służbowe w 2017r na podstawie art. 12 a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	-----	-----	0
Postanowienie Sądu Rejonowego w Sokółce dotyczące przymusowego leczenia odwykowego w placówce stacjonarnej	0	6	-----
Liczba osób skierowanych do programu korekcyjno – edukacyjnego	0	4	-----

W 2018r przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego w ramach współpracy udostępnił kserokopię dokumentacji „Niebieskie karty” A na wniosek Komendy Powiatowej Policji w Sokółce w związku z prowadzonym postępowaniem przygotowawczym lub wszczęciem postępowania odnośnie przemocy w rodzinie, dotyczyło to 31 postępowań.

Ponadto w ramach toczących się postępowań przez Sądem Rejonowym w Sokółce przesłano 5 kserokopii dokumentacji „Niebieskie karty” A.

Z analizy prowadzonych postępowań przez Zespół Interdyscyplinarny

lub grupy robocze wynika, iż w większości przypadków przyczyną wdrożenia procedury Niebieskiej Karty jest nadużywanie alkoholu oraz brak pracy. Ponadto czynniki środowiskowe, które powodują wystąpienie przemocy w rodzinie to m.in. ubóstwo, problemy finansowe, zazdrość, niewierność, narkotyki, odmienne poglądy, problemy zdrowotne, konflikt pokoleń.

Do aktów przemocy najczęściej dochodzi na terenie miejskim tj. 73,33% wszczętych procedur Niebieska Karta, na terenie wiejskim odsetek wynosi 26,67 %.

Najczęściej spotykaną formą przemocy jest przemoc psychiczna, następnie fizyczna oraz ekonomiczna. Najczęściej sprawcami przemocy są mężczyźni, kobiety najczęściej doświadczają przemocy domowej.

Z analizy procedury „Niebieskie Karty” wynika, iż coraz częściej zdarza się iż osoby dotknięte przemocą w rodzinie jak również osoby stosujące przemoc nie uczestniczą w posiedzeniach grupy roboczej. Spowodowane jest to w dużej mierze z wykonywaniem przez w/w osoby pracy zarobkowej, ale też lekceważeniem obowiązku stawiennictwa na posiedzeniu grupy roboczej Zespołu interdyscyplinarnego. W wyniku czego członkowie grupy roboczej organizują wyjazdy do miejsca zamieszkania rodziny objętej procedurą Niebieskiej Karty.

Zespół Interdyscyplinarny w 2018r realizował cele zawarte w Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Sokółka:

- diagnozuje zjawisko przemocy w rodzinie poprzez zbieranie danych statystycznych dotyczących rozmiarów problemu na terenie Gminy Sokółka,
- współpracuje z Komendą Powiatową Policji w Sokółce, placówkami oświatowymi, kuratorami Sądu Rejonowego w Sokółce, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Punktem Pomocy Rodzinie w Sokółce w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

- współpracuje z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce w związku z utworzeniem grupy terapeutycznej w ramach Programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc;
- rozpowszechnia informacje o działalności Punktu Konsultacyjnego do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie poprzez wysłanie informacji do placówek oświatowych (17 szkół), instytucji ochrony zdrowia (4), Sądu Rejonowego w Sokółce, Komendy Powiatowej Policji w Sokółce, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, Sokólskiego Funduszu Lokalnego, zawierającej zadania Punktu oraz dane kontaktowe. Łącznie poinformowano 25 instytucji;
- aktualizuje internetową bazę danych dotyczącej oferty pomocowej na stronie Ośrodka Pomocy Społecznej w Sokółce oraz lokalnych mediów.

2. Punkt Konsultacyjny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Zarządzeniem Nr 336/2017r Burmistrza Sokółki z dnia 13.04.2017r utworzono Punkt Konsultacyjny do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce. Punkt oferuje poradnictwo z zakresu ochrony zdrowia (psychiatra), prawne, pedagogiczne, psychologiczne oraz socjalne.

Do zadań Punktu Konsultacyjnego należy:

- 1) zapewnienie bezpłatnej i bezstronnej konsultacji, porad prawnych, psychologicznych, socjalnych, pedagogicznych, medycznych dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- 2) rozpoznawanie w trakcie rozmowy zjawiska przemocy i udzielenie stosownego wsparcia i informacji o możliwościach jej powstrzymania,
- 3) inicjowanie interwencji w przypadku rozpoznania zjawiska przemocy w rodzinie,
- 4) tworzenie warunków dla rozwoju i działania Grupy wsparcia dla osób doświadczających przemocy,

- 5) udostępnianie materiałów edukacyjnych i i informacyjnych,
- 6) gromadzenie aktualnych informacji o miejscach pomocy oraz kompetencjach służb i instytucji z terenu gminy, zajmujących się systemową pomocą dla osób uwikłanych w przemoc.

Harmonogram przyjęć specjalistów był na bieżąco aktualizowany na stronie internetowej oraz umieszczany na tablicy ogłoszeń tut. Ośrodka a także ogłaszany w lokalnych mediach.

Konsultacje psychologiczne polegają na wstępnym rozpoznaniu i diagnozie problemu oraz przedstawieniu propozycji pomocy. Konsultacje są skierowane do osób, które potrzebują pomocy, chcą zorientować się w naturze i źródle problemu, a następnie uzyskać poradę, co do najlepszej formy pomocy. Adresatami były osoby potrzebujące ukierunkowania i lepszego zrozumienia własnej trudnej sytuacji życiowej i związanych z nią problemów.

Konsultacje odbywały się w okresie:

- od 01.02.2018r do 30.06.2018r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny

- od 01.07.2018r do 31.12.2018r w wymiarze 3 x w miesiącu po 3 godziny

Łącznie przeprowadzono 92 godziny konsultacji, z których skorzystało 32 osoby

Konsultacje pedagogiczne były prowadzone przez pedagoga i adresowane do rodziców mających problemy wychowawcze z dziećmi. Celem spotkań było kształtowanie u uczestników umiejętności wychowywania dzieci bez przemocy, właściwego pełnienia ról rodzicielskich, doskonalenie umiejętności wychowawczych.

Konsultacje odbywały się:

- od 01.02.2018r do 31.12.2018r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny.

W/w okresie odbyło się 44 godziny konsultacji, w trakcie których z porad skorzystało 39 osób.

Konsultacje prawne polegały na udzieleniu pomocy w zakresie procedur prawnych, działań pomocowych wobec ofiar, udzielaniu pomocy w redagowaniu pism procesowych, pomocy z zakresu prawa rodzinnego, cywilnego i karnego.

Konsultacje odbywały się:

- w okresie od 01.02.2018r do 30.06.2018r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny

- w okresie od 01.07.2018r do 31.12.2018r w wymiarze 2 x w miesiącu po 3 godziny

W w/w okresie odbyło się 56 godzin konsultacji, w trakcie których udzielono porad 48 osobom.

Konsultacje z zakresu ochrony zdrowia polegały na konsultacjach z lekarzem psychiatrą. Konsultacje odbywały się w okresie od 01.02.2018r do 31.12.2018r w wymiarze 2 x w miesiącu po 2 godziny. Łącznie odbyło się 44 godziny konsultacji, z których skorzystało 21 osób.

Grupa wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie. Spotkania grupy wsparcia odbywały się cyklicznie, dzięki udziałowi w spotkaniach kobiety nabyły wiedzę o sposobach radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych, zdobyły informację o aspektach prawnych zjawiska przemocy domowej, poznały swoje prawa, dzieliły się własnymi doświadczeniami.

Spotkania grupy odbywały się od marca do grudnia 2018r 1 x w miesiącu po 3 godziny.

Spotkania ze specjalistami, którzy udzielają porad dotyczących problemu przemocy w rodzinie, z uwagi na charakter i zakres tematyczny często trwają około 1-1,5 godziny.

Z przebiegu spotkań grup roboczych wynika, że interdyscyplinarność ma wiele zalet: szybki i pełny przepływ informacji między służbami społecznymi, możliwość podjęcia działań zaplanowanych i skoordynowanych, nie

powielających się i wykluczających się wzajemnie.

Działania Zespołu Interdyscyplinarnego podejmowane na rzecz osób doświadczających przemocy umożliwiają dla pokrzywdzonych uzyskanie wieloaspektowej oferty pomocy w przezwyciężaniu trudnej sytuacji, większy wybór osób pomagających, większą samodzielność w realizacji potrzeb życiowych dzięki specjalistycznemu wsparciu, uzyskanie wskazówek, w jaki sposób może efektywnie, a tym samym z większą satysfakcją osobistą rozwiązać swoje trudności i problemy, zwiększa poczucie własnej wartości, wpływu na swoje życie, sprawstwa, dostrzeganie siebie jako osoby ważnej dla różnych osób, które chcą pomóc.

Działalność Punktu Konsultacyjnego była dofinansowana z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej. Od lipca 2018r Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce kontynuował projekt „STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 3” w ramach Programu Ochronowego „Wspieranie jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” Priorytet II : „Poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie”.

Główne założenia projektu:

- poprawa jakości i zwiększenie dostępności usług świadczonych na rzecz osób zagrożonych i doświadczających przemocy w rodzinie poprzez kontynuację działalności Punktu Konsultacyjnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie,
- stworzenie grupy wsparcia dla kobiet dotkniętych przemocą w rodzinie,
- rozwój poradnictwa specjalistycznego poprzez porady prawne, psychologiczne, pedagogiczne oraz z zakresu ochrony zdrowia,
- organizacja szkolenia dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.

Całkowity koszt projektu wyniósł 35 100 zł. Wartość wkładu własnego

Gminy Sokółka wyniosła 10 100 zł, wysokość dofinansowania z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wyniosła 25 000 zł.

3. Projekt „Rozwój usług asystentury rodzinnej na terenie Gminy Sokółka”

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podlaskiego na lata 2014-2020 działanie 7.2 Rozwój usług społecznych Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce od 01.10.2018r realizuje projekt „Rozwój usług asystentury rodzinnej na terenie Gminy Sokółka”.

Jedną z form pracy z rodziną dysfunkcyjną jest asystentura rodzinna. Profesjonalna pomoc asystenta rodziny powinna rozpoczynać się od zrozumienia rodziny i jej problemów. Asystent najczęściej pracuje z takimi rodzinami, w których występuje taki problem jak ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc, nadużywanie alkoholu i innych używek, problemy opiekuńczo – wychowawcze.

Celem głównym projektu jest zapewnienie kompleksowego wsparcia dla 30 rodziców oraz 15 dzieci przeżywających trudności w wypełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych objętych asystenturą rodzinną, prowadzące do podniesienia wiedzy i umiejętności w pełnieniu ról rodzicielskich poprzez zapewnienie całościowej pomocy. Rodzice oraz dzieci otrzymują wsparcie w postaci:

- szkoły dla rodziców (80 godz.),
- terapii (48 godz.),
- poradnictwa psychologicznego (144 godz.),
- poradnictwa pedagogicznego (96 godz.),
- pomocy prawnej (96 godz.)

W ramach realizowanego Projektu 4 asystentów rodziny zaktualizuje wiedzę i kompetencje poprzez udział w cyklu szkoleń w okresie od 01.10.2018r do 30.09.2019r .

4. Komenda Powiatowa Policji w Sokółce:

- 19-25 luty 2018r - udział funkcjonariuszy w ogólnopolskim Tygodniu Pomocy Osobom Pokrzywdzonych Przepęstwem poprzez wzmożone dyżury funkcjonariuszy w jednostkach Policji i udzielanie porad osobom zgłaszającym się oraz informowanie o placówkach i instytucjach pomocowych,
- każdorazowo w przypadku objęcia rodziny procedurą „Niebieskie Karty” i podczas realizacji tej procedury osoby pokrzywdzone są informowane o możliwościach uzyskania wsparcia psychologa, porad prawnika, pomocy finansowej i materialnej, a sprawcy przemocy są informowani o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy i możliwości skorzystania z programu korekcyjno – edukacyjnego dla osób stosujących przemoc, pomocy psychologa bądź leczenia uzależnień,
- udział w posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego; kontakty z kuratorami Zespołu Służby Kuratorskiej przy Sądzie Rejonowym w Sokółce oraz pedagogami i psychologami ze szkół powiatu sokólskiego w przypadku rodzin, gdzie są małoletnie dzieci w celu zapewnienia bezpieczeństwa osobom pokrzywdzonym przemocą w rodzinie jak też udzielenia im niezbędnej pomocy,
- w przypadku interwencji w rodzinie, gdzie istnieje podejrzenie stosowania przemocy funkcjonariusze dążą do zatrzymania i izolacji sprawcy przemocy w celu zapewnienia ochrony życia i zdrowia osób dotkniętych przemocą.

5. Sąd Rejonowy w Sokółce:

- monitoring rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie w ramach powołanych Grup Roboczych (dotyczy rodzin, których członkowie są objęci nadzorem lub dozorem kuratora),
- działania profilaktyczne w ramach prowadzonych dozorów i nadzorów w rodzinach, w których występuje przemoc w rodzinie.

6. Oświata:

- systematyczna diagnoza w środowisku szkolnym sytuacji rodzinnej uczniów poprzez rozmowy, obserwację, poradnictwo dla rodzin z problemem przemocy,
- udział pedagogów oraz psychologów w działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego,
- dyżury w świetlicach szkolnych,
- objęcie uczniów z rodzin doznających przemocy pomocą psychologiczno - pedagogiczną na terenie szkoły,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach , osobach i możliwościach skorzystania pomocy w środowisku lokalnym (ulotki, gazetki, strona internetowa szkoły),
- pomoc rzeczowa ofiarom przemocy w rodzinie (np. paczki żywnościowe),
- współpraca z kuratorami sądowymi w zakresie opieki nad uczniami pochodzącymi z rodzin dotkniętych przemocą w rodzinie,
- wszczęcie procedury „Niebieskie Karty”,
- stworzenie wspólnej płaszczyzny pracy lokalnych instytucji w zakresie przeciwdziałania przemocy tj. Punktem Konsultacyjnym do spraw Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Punktem Pomocy Osobom Poszkodowanym Przystępstwem, Komendą Powiatową Policji, Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Sokólskim Funduszem

lokalnym, Poradnią Pedagogiczno-Psychologiczną, Gminnym Punktem Pomocy Rodziny, Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej.

7. Urząd Miasta Sokółka/ Gminny Punkt Pomocy Rodzinie

W 2018 roku w Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie ramach pomocy psychologiczno - terapeutycznej przeprowadzono **632 spotkania**. W czasie indywidualnych spotkań prowadzono rozmowy, udzielano porad, wsparcia psychicznego, instruktażu. Ćwiczone z klientami w procesie terapeutycznym deficytowe umiejętności niezbędne do rozwiązywania problemów osobistych i rodzinnych.

Pomoc świadczona ludziom przez psychologów w punkcie pomocy była uwarunkowana potrzebami osoby potrzebującej wsparcia psychicznego i występowała w formie jednorazowych spotkań, 3-4 spotkania lub 4-5 miesięczne sesje psychoterapeutyczne. Odbywały się spotkania z parami małżeńskimi - 16 spotkań .

Pomoc świadczone również osobom objętym opieką Zespołu Interdyscyplinarnego - **6 spotkań** z osobami gdzie wdrożono procedurę Niebieskiej Karty.

W czasie indywidualnych spotkań i spotkań z parami małżeńskimi pomoc psychologiczna dotyczyła następujących spraw:

1. Problemów alkoholowych - 150 porady w tym:
 - psychoedukacja uzależnienia , współuzależnienia alkoholowego - 76 porad
 - nadużywanie alkoholu przez osoby bliskie (męża, ojca, brata córki, syna), motywowanie ich do leczenia odwykowego - 64 porad
 - kształtowanie wewnętrznej motywacji do leczenia odwykowego - 7 porad
 - inne uzależnienia - 3 porady
2. Problemy dotyczące przemocy psychicznej i fizycznej - 51 porad w tym:
 - przemoc domowa (fizyczna, psychiczna, ekonomiczna, seksualna) - 25 porad
 - przemoc i konflikty sąsiedzkie - 4 porady

- informacje o miejscach pomocy uzależnionym, sprawcom przemocy - 16 porad
- przemoc psychiczna w miejscu pracy - 6 porad

3. Problemy osobiste 1701 porady w tym:

- psychoedukacja dotycząca komunikacji partnerskiej, rodzicielskiej - 155 porady
- uczenie się aktywnego słuchania, sposobów komunikacji - 153 porady
- kryzys osoby - uczenie się radzenia sobie z traumą (śmierć, choroba przewlekła własna, osoby bliskiej i jej nawroty, stany terminalne, rozwód, separacja) - 125 porad
- motywowanie do leczenia psychiatrycznego lub innego specjalistycznego - 65 porad
- kryzysy małżeńskie, rodzinne kształtowanie satysfakcjonujących relacji małżeńskich, partnerskich, uświadamianie sobie ról społecznych - 56 porad
- konflikty domowe, wielopokoleniowe, rodzinne - 149 porad
- praca z zaburzonymi relacjami (małżeńskimi, partnerskimi, w pracy) - 113 porad
- uczenie się deficytowych umiejętności prospołecznych (asertywności, proszenia o pomoc, komunikowanie własnych potrzeb, ochrony własnych granic itp) - 167 porad
- poznawanie i ćwiczenie technik radzenia sobie ze stresem - 109 porad
- wzmacnianie poczucia wartości - 214 porady
- radzenia sobie z lękiem, niepokojem, wyrażaniem trudnych emocji - 200 porad
- uczenie się radzenia z trudnymi sytuacjami (utrata, brak pracy, ubieganie się o alimenty, choroba) - 161 porady
- inne (porady telefoniczne, wydawane zaświadczenia) - 24 porad
- postępowania z osobą chorą psychicznie lub umysłowo - 2 porady
- radzenia sobie z trudnościami finansowymi - 8 porad
- spotkania z parami (mediacje, trening komunikacji małżeńskiej) - 16 porad

Razem 1906 porad

Rezultaty pracy psychologiczno - terapeutycznej.

Zindywidualizowane podejście do sytuacji klientów, respektowanie ich granic, nieoceniający styl komunikacji, proponowanie takiego sposobu wsparcia, który najlepiej wpisuje się w potrzeby klienta, przyczyniają się do:

- rosnącego z roku na rok zapotrzebowania na usługi psychologiczno - terapeutyczne o czym świadczy rosnąca liczba spotkań i porad,
- wzrostu samopoznania klientów, dokonywanie przez nich introspektywnej analizy własnych postaw, zachowań, myśli, uczuć wobec innych i siebie,
- wzrostu poczucia wartości klientów, stawania się bardziej wewnątrz sterownymi,
- pogłębienie, lub poprawa relacji z osobami ważnymi (rodzina, partnerzy, pracodawcy),
- wzrost wiedzy i umiejętności w zakresie strategii komunikacyjnych, akceptacji autonomii członków rodzin,
- przywracania równowagi psychicznej po przeżytej traumie, przygotowywanie do doświadczania różnych następstw traumatycznych sytuacji,
- wzrost wiedzy o uzależnieniu i współzależnieniu i sposobach motywowania osoby uzależnionej do leczenia specjalistycznego,
- wyzwalań z poczucia bezradności, lęku, z roli „bycia ofiarą przemocy„.

W 2018 r. w Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie był zatrudniony również terapeuta uzależnień.

W roku 2018 w ramach pomocy psychologiczno – terapeutycznej przeprowadzono 251 spotkań. W czasie indywidualnych spotkań prowadzono rozmowy, udzielano porad, wsparcia terapeutycznego, prowadzono psychoedukację, jak również podczas spotkań odbywały się rozmowy interwencyjne. Klienci podczas rozmów ćwiczyli różne umiejętności, uczyli się rozpoznawać swoje uzależnione sposoby odczuwania, myślenia i zachowania.

Owe umiejętności są niezbędne do radzenia sobie z uzależnieniem, jak również do rozwiązywania problemów osobistych i rodzinnych wynikających z problemu uzależnienia. W trakcie pracy terapeutycznej udzielano również wsparcia osobom współuzależnionym.

Pomoc świadczona w Gminnym Punkcie Pomocy Rodzinie uwarunkowana była potrzebami klienta i występowała w formie jednorazowych spotkań, 3-5 spotkań lub 5-6 miesięcznych sesji psychoterapeutycznych. Praca psychoterapeutyczna z osobami uzależnionymi podzielona była na trzy etapy. Etap terapii podstawowej obejmował pracę motywacyjną, rozumienie uzależnienia, pracę z głodem uzależnienia i radzeniem sobie z nim, uznanie swojej tożsamości osoby uzależnionej, praca z mechanizmami uzależnienia, rozpoznawaniem objawów własnego uzależnienia. Praca nad nawrotami i radzenie sobie z nimi. Praca z klientem na etapie terapii pogłębionej: praca z poczuciem winy, krzywdy, praca ze złością, agresją, asertywność, praca ze stresem, relacje z rodziną, budowanie nowych relacji, poczucie własnej wartości.

W czasie indywidualnych spotkań pomoc psychoterapeutyczna dotyczyła następujących spraw:

1. Problemy w etapie terapii podstawowej: 833 porady
 - rozumienie uzależnienia i zasad terapii – psychoedukacja – 65 porad
 - rozpoznanie własnego uzależnienia, utraty kontroli nad własnym życiem i bezsilności wobec używki – 82 porad
 - objawy uzależnienia – 44 porad
 - fazy uzależnienia, moje uzależnienie – 19 porad
 - praca nad destrukcją jaką wprowadza używka w życie – 58 porad
 - praca nad tożsamością osoby wychodzącej z nałogu – 36 porad
 - wspieranie wczesnej abstynencji – 59 porad
 - zyski i straty związane z zażywaniem – 63 porad
 - praca nad głodem narkotykowym – 76 porad
 - sposoby radzenia sobie z głodem i myśleniem o braniu – 44 porad

- wycofywanie się z sytuacji wysokiego ryzyka – 18 porad
 - budowa konstruktywnego środowiska osobistego – 64 porad
 - praca nad radzeniem sobie ze stresem na podstawowym poziomie – 44 porad
 - psychoedukacja i osłabienie działania mechanizmu nałogowej regulacji emocji- 38 porad
 - psychoedukacja i osłabienie działania mechanizmu iluzji i zaprzeczenia - 29 porad
 - uczenie konstruktywnych form kontaktu z emocjami – 46 porad
 - uczenie racjonalnego myślenia – 27 porad
 - budowanie realistycznego obrazu siebie i integracji JA – 21 porad
2. Problemy w etapie nawrotów: 132 porady
- psychoedukacja nawrotu – 22 porad
 - rozpoznawanie procesu nawrotu – 19 porad
 - rozpoznawanie własnych sygnałów ostrzegawczych nawrotu – 17 porad
 - reagowanie na czynniki ostrzegawcze nawrotu- 17 porady
 - utrzymanie motywacji do zmiany – 28 porad
 - zatrzymanie procesu nawrotu – psychoedukacja – 15 porady
 - uczenie się umiejętności zapobiegania nawrotom – 14 porady
3. Problemy etapu terapii pogłębionej: 355 porad
- dalsza poprawa funkcjonowania w różnych obszarach życia – 32 porad
 - budowanie sieci wsparcia – 44 porad
 - funkcjonowanie w rolach społecznych: ojciec, matka, syn, córka, mąż, żona itp. – 45 porad
 - praca nad poczuciem wartości – 48 porad
 - samoocena – 30 porad
 - asertywność – 16 porad
 - problemy z zaznaczaniem granic psychologicznych – 12 porady
 - problemy z emocjami – 20 porad
 - praca ze złością – 22 porady

- praca z agresją – 10 porady
- problemy małżeńskie – 15 porad
- praca nad poczuciem winy – 11 porad
- praca nad poczuciem krzywdy – 9 porad
- praca nad poczuciem wstydu – 18 porad
- radzenie sobie ze stresem – 23 porad

4. Problemy inne: 116 porad

- współuzależnienie psychoedukacja – 23 porad
- objawy współuzależnienia – 10 porad
- pokazywanie klientom ich własnego uwikłania w uzależnienie partnera – 15 porad
- motywowanie do zmiany, pokazywanie strat związanych z braniem partnera – 19 porad
- pokazywanie ewentualnych zysków ze zmiany własnych zachowań – 16 porad
- psychoedukacja uzależnienia – 10 porad
- psychoedukacja rodziców uwikłanych w problem uzależnienia ich dzieci – 8 porad
- inne porady telefoniczne, wydawane zaświadczenia – 15 porad

Razem: 1436 porad

Rezultaty pracy psychologiczno – terapeutycznej

Zindywidualizowane podejście do sytuacji życiowej klienta, umiejętność słuchania i rozumienia przekazywanych informacji, empatyczna wrażliwość na problemy klienta, uświadomienie przyczyn destrukcyjnych zachowań, wskazanie konkretnych zachowań które należy zweryfikować, respektowanie granic klienta, proponowanie takiego sposobu wsparcia, który najlepiej wpisuje się w potrzeby klienta, przyczyniają się do:

- rosnącego z miesiąca na miesiąc zapotrzebowania usług psychoterapeutycznych o czym świadczy rosnąca liczba spotkań i porad,

- wzrostu samopoznania swoich uzależnionych sposobów odczuwania, myślenia i funkcjonowania,
- wzrostu sposobów radzenia sobie z głodem narkotykowym,
- wzrostu umiejętności wglądu we własną sytuację życiową, analizę i wprowadzenie zmian,
- wzrostu poczucia własnej wartości klientów,
- zdolności konstruktywnego radzenia sobie w sytuacjach trudnych, stresowych,
- adekwatnej oceny własnej sytuacji życiowej, własnego uwikłania,
- nabycia różnorodnych umiejętności psychospołecznych niezbędnych do życia w trzeźwości.

W Gminnym Punkcie Pomocy w Rodzinie w Sokółce prowadzone były warsztaty psychoedukacyjne dla osób dorosłych. W 2018 odbyły się warsztaty w wymiarze 40 godzin (10 spotkań) „Szkoła dla Rodziców i Wychowawców” - część I w której wzięło udział w sumie 12 osób.

Ze środków Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii była również finansowana działalność Zespołu Interdyscyplinarnego przy Ośrodku Pomocy Społecznej oraz porady prawne.

W ramach współpracy z Komendą Powiatową Policji w Sokółce Gmina Sokółka przeznaczyła środki na zakup materiałów profilaktycznych do prowadzenia prelekcji w szkołach i przedszkolach oraz dodatkowe patrole.

Wspólnie z Komendą Powiatową Policji były prowadzone działania pn. „Bezpieczna droga do domu/szkoły”. W ramach tej akcji funkcjonariuszom przekazano elementy odblaskowe, które zostały rozdysponowane wśród uczniów szkół podstawowych i przedszkolakom z terenu gminy Sokółka.

W odpowiedzi na prośby organizacji pozarządowych i jednostek gminnych dofinansowano liczne imprezy i działania, które odbywały się w trakcie ferii lub wakacji i były dodatkową atrakcją dla dzieci i młodzieży. W trakcie roku dofinansowywano również różnego rodzaju konkursy, imprezy i spotkania

poprzez zakup drobnych upominków, nagród czy pucharów dla organizacji pozarządowych oraz podległych jednostek oświatowych.

8. Sokólski Fundusz Lokalny

- wydawano zapomogi odzieżowe i żywnościowe dla ofiar przemocy ze zbiorów żywności, organizowano wydawanie paczek żywnościowych z Banku Żywności. Łącznie ze zbiorów żywności pochodziło 7 957,289 kg żywności na wartość 42 127,57 zł dla 504 osób,
- pobrano żywność z programu POPŻ 2014-2020, pochodzącą z EFPNP podprogram 2018 (we współpracy z Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Sokółce) wydano 29 666,54 ton o wartości 156 457,16 zł dla 1097 osób, w tym około 20% stanowiły ofiary przemocy,
- prowadzono fundusz stypendialny dla uczniów - ofiar przemocy, wypłacono stypendium w drugim półroczu roku szkolnego 2017/2018
- trzy razy w roku dzieci otrzymały paczki w ramach zbiorów żywności pod hasłem „Podziel się posiłkiem”: Wielkanocnej, na początku roku szkolnego oraz Świątecznej przed Bożym narodzeniem.

III. Cel szczegółowy

Podejmowanie działań wobec osób podejrzewanych o stosowanie przemocy w rodzinie.

Opracowanie programu korekcyjno - edukacyjnego dla osób stosujących przemoc w rodzinie należy do zadań powiatu.

Zespół Interdyscyplinarny przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sokółce w 2018r skierował 5 osób do udziału w programie korekcyjno - edukacyjnym dla sprawców przemocy, osoby te uczestniczyły w spotkaniach. Program ukończyło 4 osoby.

IV. Cel szczegółowy

Rozwijanie kompetencji osób realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie

1. Ośrodek Pomocy Społecznej w Sokółce, Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego oraz członkowie grup roboczych w celu poszerzenia wiedzy na temat zjawiska przemocy, podejmowania efektywnych działań w pracy z rodziną doświadczającą przemocy uczestniczyli w spotkaniach oraz odbyli następujące szkolenia:

1) w ramach Projektu Partnerskiego „Bliżej rodziny – szkolenia dla kadry systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej” realizowanego w ramach programu Operacyjnego Wiedza, Edukacja, Rozwój finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020 pracownicy socjalni uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- 06.06.2018r - „Praca z rodziną z problemem przemocy” (jeden pracownik socjalny)
- 03.07.2018r - „Metoda dialogu motywującego – praca z trudnym nastolatkiem” (jeden pracownik socjalny)
- 31.08.2018r - „Praca z dzieckiem nadpobudliwym” (jeden pracownik socjalny)
- 14.09.2018r - „Diagnozowanie oraz procedura postępowania w sytuacji zaniedbań opiekuńczo – wychowawczych wobec dziecka” (trzech pracowników socjalnych)
- 24.09.2018r - „Praca z dziećmi przejawiającymi zaburzenia emocjonalne, zachowania, osobowości i rozwoju” (jeden pracownik socjalny oraz asystent rodziny)

- 26-27.09.2018r – 13 pracowników socjalnych uczestniczyło w szkoleniu pt.: „Praca z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie” oraz „Zadbać o siebie – wypalenie zawodowe pracowników socjalnych w pracy z rodzinami uwikłanymi w przemoc” w ramach Projektu „STOP PRZEMOCY W RODZINIE edycja 3” realizowanego w ramach Programu Ośłonowego „Wspieranie jednostek samorządu terytorialnego w tworzeniu systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie” Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
- 19.11.2018r – przewodniczący oraz zastępca Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyli w II Kongresie na rzecz Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wobec Osób Starszych w ramach programu „poMOC, a nie przeMOC!”.
- 23.11.2018r – przewodnicząca Zespołu Interdyscyplinarnego uczestniczyła w szkoleniu „Jak rozpoznać dziecko wobec którego stosowana jest przemoc?” zorganizowane przez Sąd Rejonowy w Sokółce przez Centrum Rozwiązywania Problemów Społecznych z siedzibą w Warszawie
- 6-7 grudnia 2018r pracownicy socjalni uczestniczyli w szkoleniu „Wybrane aspekty pracy z dziećmi krzywdzonymi”. Szkolenie zorganizowano w ramach prac Zespołu Interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Szkolenia przeprowadzone na Platformie E – learningowej w ramach Projektu Partnerskiego „Bliżej rodziny – szkolenia dla kadr systemu wspierania rodziny i pieczy zastępczej:
Wybrane zagadnienia z zakresu prawa (rodzinnego, administracyjnego, karnego, cywilnego, pracy i zabezpieczenia społecznego)
Trening przeciwdziałania przemocy i profilaktyka uzależnień
Problematyka interwencji kryzysowej w rodzinie

